

[Sigsgaard.]

har vi set i praksis. Der er kommet henvedelser ikke bare fra den børnehave, der er nævnt i fremsættelsen, men også fra andre institutioner, der har ønsket at arbejde med andre og nye ledelsesformer. De har stødt panden imod en mur, og det synes jeg ikke vi kan være tjent med. Vi har altså set, at loven på dette punkt hæmmer nydannelser og eksperimenter, og det mener jeg ikke kan være lovgivningens opgave. Når vi bruger så få midler, så lidt energi på at gennemføre eksperimenter på dette som på andre områder, forsøg med nye arbejdsformer osv., så er der netop brug for det initiativ, der kan komme udefra til at arbejde med nye ting, og derfor synes jeg, når man mærker disse ønsker, og når man opdager, at loven på et enkelt punkt stiller sig hindrende i vejen, at så må man lave loven om.

Jeg kan ikke forstå, at man skal møde argumentet igen og igen, at nu må vi vente på en samlet revision. Hvad er der i vejen for, at man laver en lille ændring nu? Hvis alle er så velvillige i praksis, som de var i ord heroppefra, så kan sagen klares på et lille udvalgs møde eller måske to, så er den sag hjemme, så kan bestemmelsen gennemføres, og så kom vi dog det lille skridt videre.

Flere har været inde på, sidst fru Hanne Reintoft, at forslaget måske ikke var vidtgående nok. Jeg tror, fru Hanne Reintoft var den eneste, der sagde det, men hr. Vivike sagde, at det var jo et beskedent forslag, og det er et beskedent forslag. Når vi fra VS kommer med vidtrækkende forslag — og det mener jeg tit der kan være anledning til — så får vi bebrejdelser i retning af, at de er for vidtgående, det er der slet ingen chance for at få gennemført; derfor kan der nu alligevel godt være grund til at fremsætte sådanne forslag. Men på visse punkter kan der også være grund til at komme med småændringer, hvis man har en fornemmelse af, at disse småændringer kan åbne for en udvikling, der vil gå i den rigtige retning, hvad dette forslag angår i en demokratiserende retning. Det er ideen i forslaget. Det angiver på ingen måde det mål, som vi mener skal nås, men det løser op på et punkt, hvilket vil betyde, at der kan komme forsøg og eksperimenter i gang,

og det kan lede hen til vidererækkende nydannelser.

Man taler så meget, især fra de nuværende regeringspartier, om, at vi skal have liberalisme, og staten må ikke gå og blande sig i alt muligt. I praksis handler de mange gange stik imod det, de siger, på det punkt. Her har vi altså et område, hvor staten går og blander sig. Rundt omkring i landet er der institutioner, hvor man ønsker at arbejde med nye ledelsesformer, hvor man ikke ønsker, at en enkelt person skal være ansvarlig, og hvor det arbejde, man har indledt, faktisk går udmærket, og så kommer staten og siger: det må I ikke, for det står her i vores lov, at sådan må man ikke gøre. Ydermere siger man: vi vil ikke lave loven om, vi venter på en revision senere. Jeg kalder det for en utidig statsindblanding.

Fru Lis Møller og fru Grethe Philip var vel de eneste af ordførerne, der mente, at egentlig kollektiv ledelse ikke kan og ikke bør praktiseres, idet de sagde, at én må være ansvarlig. Det er i hvert fald, skal jeg pege på, i modstrid med de erfaringer, som Nordborg børnehaven, som jeg har henvist til, har gjort. Der er — det er sagt i min fremsættelse — erfaringerne, at personalet er blevet mere engageret og mere aktivt, efter at man er begyndt at arbejde med kollektiv ledelse, og at det også har medført et nærmere forældresamarbejde. Disse erfaringer svarer altså ikke til fru Lis Møllers bekymring for, at alle ligesom regner med, at de andre gør det grovere arbejde, at man ligesom skubber ansvaret fra sig; tværtimod peger man på den positive erfaring, at alle føler et ansvar, hvor de måske før har følt det i mindre grad. Alle er blevet mere engagerede, mere aktive.

Fru Hanne Reintoft gjorde en rigtig bemærkning om, at det ikke er nok at tænke på personalet i denne forbindelse. Det er grunden til, at forslaget er formet såpas bredt, at der ikke er peget på nogen bestemt kollektiv ledelsesform; der kan udmærket tænkes ledelsesformer, hvor også andre end personalet er inddraget i ledelsen.

Ministeren gjorde i sine bemærkninger opmærksom på, meget udførligt, hvor mange skridt der faktisk er taget henimod en demokratisering, og pegede i den forbindelse på medarbejderrådene ved børnehjem-